

**Protokół nr 2/2021 Zespołu kontrolnego
Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Pabianicach
z dnia 20.04.2021 r.
powołanego do przeprowadzenia kontroli
w zakresie podjętych działań w zakresie dbania o czystość powietrza na
terenie miasta Pabianice w okresie 01.01.2019 – 30.06.2020**

A. Część wstępna

Kontrola została przeprowadzona zgodnie z przyjętym planem kontroli Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Pabianicach na rok 2020 (Uchwała Rady Miejskiej nr XVIII/215/20) oraz na rok 2021 (Uchwała Rady Miejskiej nr XXXI/343/21). Zespół kontrolny prowadził kontrolę w okresie od 19.10.2020 do 31.03.2021 r. Członkowie zespołu analizowali dokumenty, rozmawiali telefonicznie oraz wymieniali korespondencję drogą elektroniczną z Naczelnikiem Wydziału Ochrony Środowiska oraz komendantem i pracownikami Straży Miejskiej.

Skład zespołu kontrolnego:

- Dorota Pędziwiatr – Przewodniczący zespołu
- Dariusz Cymerman – Członek zespołu
- Adam Kaczorowski – Członek zespołu
- Iwona Marczak – Członek zespołu

Zakres prowadzonej kontroli:

Zespół kontrolny dokonał kontroli podjętych działań w zakresie dbania o czystość powietrza na terenie miasta Pabianice w okresie 01.01.2019 – 30.06.2020.

Z uwagi na trwający stan zagrożenia epidemiologicznego w związku z wirusem SARS-CoV-2 (COVID19) pytania oraz dokumentacja kierowane były drogą elektroniczną oraz telefoniczną.

Adresatami pytań byli:

- Agnieszka Pietrowska – Naczelnik Wydziału Ochrony Środowiska,
- Tomasz Makrocki – Komendant Straży Miejskiej.

Wykaz tematów związanych z zakresem kontroli:

- jakie działania zostały podjęte w badanym okresie związane z podniesieniem czystości powietrza
- czy został opracowany i jest realizowany plan gospodarki niskoemisyjnej w zakresie poprawy jakości powietrza poprzez likwidację niskiej emisji
- jakie służby miejskie są wykorzystywane do dbania o czystość powietrza
- jakie zadania w zakresie dbania o czystość powietrza wykonuje Straż Miejska
- jakie środki były przeznaczane na ochronę i poprawę czystości powietrza w mieście
- jakie programy i ile osób wzięło w nich udział miały miejsce w przedmiotowym czasie
- czy i ile Pabianice uzyskały środków zewnętrznych na podniesienie czystości powietrza
- czy Pabianice mają przeprowadzoną analizę miejsc gdzie występuje zanieczyszczone powietrze
- czy Miasto Pabianice przeprowadziło szczegółową inwentaryzację źródeł emisji powierzchniowej, punktowej oraz komunikacyjnej
- w których budynkach użyteczności publicznej są zainstalowane urządzenia do oczyszczania powietrza lub wydajnych filtrów powietrza, a w których nie ma
- czy Miasto Pabianice prowadzi kontrolę jakości czystości powietrza
- czy zbierane są informacje nt. zanieczyszczenia w zakresie pyłów PM₁₀, PM_{2.5} i PM₁
- czy były zgłoszenia na temat złej jakości powietrza w Pabianicach
- ile zostało wystawionych mandatów lub pouczeń za używanie niedozwolonych materiałów do palenia w piecach
- jak zakup nowoczesnych autobusów w Pabianicach wpłynął na czystość powietrza
- czy Miasto posiada informację lub prowadzi zestawienie liczby osób w mieście chorujących w danym okresie na górne/dolne drogi oddechowe (niezwiązane z COVID19)
- ile miasto Pabianice wydało na dopłaty do wyższych kosztów ogrzewania po wymianie źródła ciepła dla mieszkańców miasta oraz w budynkach miasta oraz ile osób z tego skorzystało.

B. Część opisowa

W toku kontroli zespół kontrolny zapoznał się i skontrolował dokumentację oraz uzyskał informacje m.in. w następujących kwestiach:

1. Wydział Ochrony Środowiska w okresie 2018-2020 realizował:

- Program Ograniczania Niskiej Emisji (PONE) – program, w ramach którego miasto pozyskało dofinansowanie z WFOŚiGW w Łodzi na likwidację lokalnych kotłowni węglowych w budynkach mieszkalnych i zastąpienie starych pieców węglowych

bardziej ekologicznymi źródłami ciepła. Mieszkańcy uzyskiwali w ramach programu refundację środków poniesionych na wykonanie inwestycji. Miasto brało udział w dwóch edycjach tego programu

- Program Ograniczania Emisji – program miejski, w ramach którego miasto udzielało dotacji w budżecie własnego właścicielom nieruchomości, którzy wymienili piece węglowe na bardziej ekologiczne źródła ciepła.

Zestawienie rzeczowo-finansowe efektów realizacji tych programów określa tabela nr 1, stanowiąca załącznik nr 1 do niniejszego protokołu.

- w podanym wyżej okresie były również podejmowane działania przez inne wydziały urzędu, jednostki podległe miastu oraz zarządy spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych. Wszystkie te działania są zbierane przez pracowników wydziału od w/w jednostek i ujmowane w sprawozdaniu z wykonania programu Ochrony Powietrza Województwa Łódzkiego.

Wyciąg ze sprawozdania obejmujący wykaz podejmowanych działań stanowi załącznik nr 2 do niniejszego protokołu

2. Miasto Pabianice opracowało Plan Gospodarki Niskoemisyjnej w roku 2016, plan ten został zaktualizowany w 2020 roku – aktualizacja na lata 2021-2024 podjęta uchwałą Rady Miejskiej nr XXV/275/20 z dnia 30.11.2020 r.
3. Analiza głównych miejsc, gdzie występuje zanieczyszczone powietrze została przeprowadzona na etapie opracowywania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, utworzyliśmy bazę nieruchomości, która jest aktualizowana przez pracowników wydziału poprzez wpisywanie posiadanych informacji o budynkach, w których zlikwidowano piece węglowe. Niestety żaden z przepisów nie określa obowiązku właściciela nieruchomości dotyczącego składania miastu informacji dotyczącej zamiaru wymiany pieca lub zgłoszenia takiej wymiany, stąd do miasta nie trafiają takie informacje. Biorąc pod uwagę powyższe planujemy od 2021 r. aktualizację bazy poprzez zbierania ankiet/oświadczeń od właścicieli nieruchomości.
4. Urządzenia do oczyszczania powietrza lub wydajnych filtrów powietrza zostały do tej pory zainstalowane w następujących obiektach:
  - Żłobek Miejski,
  - Przedszkola Miejskie nr 4, 13, 14 i 16.

Szczegółowy wykaz zawiera tabela nr 2, stanowiąca załącznik nr 3 do niniejszego protokołu.

5. Kontrolę jakości powietrza na terenie miasta prowadzi WIOŚ.

W Pabianicach znajdują się dwie stacje pomiarowe: przy ul. Konstantynowskiej oraz przy ul. Kilińskiego. Straż Miejska zakupiła dron do pomiaru punktowego.

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzone są działania mające na celu określenie jakości powietrza atmosferycznego. Ocena jakości powietrza realizowana jest w oparciu o wojewódzkie systemy oceny jakości powietrza, nadzorowane przez Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska. Na podstawie wyników pomiarów wspartych matematycznym modelowaniem jakości powietrza wykonywane są roczne oraz pięcioletnie oceny jakości powietrza. Wstępne i pięcioletnie oceny jakości powietrza dokonywane są co 5 lat, w celu określenia metod ocen rocznych w każdej strefie oceny na kolejne 5 lat. Wyniki oceny pięcioletniej określają kształt systemu oceny jakości powietrza oraz potrzeby jego ewentualnych modyfikacji.

Roczne oceny jakości powietrza przeprowadzane są w celu określenia stanu zanieczyszczenia powietrza w strefach oceny i wykrycia ewentualnych przekroczeń standardów jakości powietrza (poziomów dopuszczalnych, docelowych oraz celów długoterminowych, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu). Służą one do określenia potrzeby wdrażania

Zmiany organizacyjne wprowadzone ustawą z dnia 20 lipca 2018 roku o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 1479) spowodowały, że zadania Państwowego Monitoringu Środowiska, w tym zadania związane z informowaniem o stanie środowiska na poziomie regionalnym, realizowane do końca 2018 roku przez wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska zostały przeniesione do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. W 2020 roku Główny Inspektorat Ochrony Środowiska opracował 16 wojewódzkich raportów o stanie środowiska za lata 2016-2018 według ujednoliconego zestawu wskaźników.

6. Do Wydziału wpłynęły trzy zgłoszenia na temat złego powietrza, wszystkie zgłoszenia były telefoniczne, jedno w 2018 dotyczyło uporczywego dymu z komina piekarni, w 2019 było zgłoszenie z zapytaniem, co miasto robi w ramach programów wymiany pieców, trzecie to zapytanie czy miasto wykonuje badania stanu powietrza i gdzie można znaleźć dane o stanie powietrza.

7. Zakup nowoczesnych autobusów w Pabianice ma wpływ na jakość powietrza, ponieważ w porównaniu do najstarszych autobusów z normą EURO-2, hybryda przy jeździe z wykorzystaniem silnika diesla hybryda emituje: 17,5-krotnie mniej tlenków azotów (NO_x), 8,5-krotnie mniej węglowodorów (HC), 2,5-krotnie mniej tlenków węgla (CO).

Zestawienie zawiera tabela nr 3 – załącznik nr 4 do protokołu.

8. Miasto nie posiada informacji dotyczącej liczby osób w mieście chorujących w danym okresie na górne/dolne drogi oddechowe (niezwiązane z COVID19).
9. W budżecie Miasta Pabianic na lata 2019-2020 nie wyasygnowano środków na realizację dopłat do kosztów ogrzewania, w związku z powyższym nie podjęto uchwał, którymi uruchomiony mógłby zostać taki rodzaj dofinansowania.

W roku 2020 Miasto wprowadziło własny program dofinansowań do wymiany pieców c.o. - w formie dotacji, na rok 2021 nie zabezpieczono w budżecie środków na ten cel.

10. Działania Straży Miejskiej w Pabianicach w zakresie niniejszej kontroli obejmowały:

- kontrole palenisk pod kątem rodzaju spalanego paliwa, czy nie są spalane odpady, w tym również pomiar wilgotności spalanego paliwa w paleniskach
- patrole zostały wyposażone w mierniki wilgotności MD.

Za ich pomocą można stwierdzić wilgotność min. drewna. Zabronione jest stosowanie paliw zawierających biomasę stałą o wilgotności powyżej 20 %.

Dodatkowo strażnicy w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia wykroczenia polegającego na termicznym przekształcaniu odpadów w palenisku kontrolowanej prywatnej posesji lub w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej mają możliwość poboru próbek popiołu z paleniska. Próbki takie po zabezpieczeniu, zaplombowaniu i spisaniu protokołu wysyłane są do specjalistycznej jednostki w celu przeprowadzenia analizy. Strażnicy ukończyli specjalistyczne szkolenie i otrzymali certyfikaty upoważniające ich do pobierania próbek.

- W 2019 roku prowadzone były działania „Stop Smog”. To wspólne działania z Policją mające na celu zwrócenie uwagi na ochronę środowiska. W ramach akcji zorganizowany był na Starym Rynku pokaz prawidłowego rozpalania paleniska w piecu oraz pokaz sprzętu wykorzystywanego do badania jakości powietrza. Dodatkowo prowadzone były pogadanki w szkole podstawowej, rozdawane ulotki przez uczniów klasy mundurowej. Ponadto pokaz pracy drona badającego powietrze i praca w terenie z platformy zamontowanej na samochodzie.

- Dodatkowo zespół profilaktyki szkolnej Straży Miejskiej i Komendy Powiatowej Policji przeprowadziły zajęcia dla młodzieży Szkoły Podstawowej nr 13. Tematyką zajęć była również ochrona środowiska i ekologia. Podkreślano, że każdy mieszkaniec swoim postępowaniem np. segregując śmieci a nie spalając ich w przydomowych paleniskach ma wpływ na środowisko.
- Strażnicy również w trakcie osobistych kontaktów z mieszkańcami przekazywali ulotki informujące o szkodliwości spalania odpadów oraz wskazujące prawidłowy sposób rozpalania pieca.
- W analizowanym okresie strażnicy, za spalanie odpadów w piecach i ogniskach zastosowali : 25 pouczeń; 23 mandaty karne i 1 wniosek o ukaranie do sądu.
Prowadzono 576 spraw dotyczących zanieczyszczenia powietrza na podstawie zgłoszeń mieszkańców. Zgłoszenia w większości dotyczyły nadmiernego zadymienia oraz związanego z tym nieprzyjemnego zapachu.
- Dron wykorzystywany do pomiaru punktowego został zakupiony w kwietniu 2020 r. natomiast loty z pomiarem jakości powietrza były wykonywane od września 2020 r.

C. Podsumowanie

Komisja Rewizyjna po przeanalizowaniu podjętych działań w zakresie dbania o czystość powietrza na terenie miasta Pabianice w okresie 01.01.2019 – 30.06.2020 stwierdza, że zarówno Wydział Ochrony Środowiska jak i Straż Miejska w Pabianicach wykonywały zadania z zakresu objętego kontrolą w stopniu odpowiadającym możliwościom budżetowym Miasta.

Zespół kontrolny na podstawie zebranych informacji zaleca ciągle monitorowanie czystości powietrza w Pabianicach i podejmowanie wszelkich możliwych działań w celu poprawiania jakości powietrza w Pabianicach.

Na tym zespół kontrolny zakończył swoją pracę.

Protokół sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach.
Protokół zawiera 8 ponumerowanych stron oraz 4 załączniki.

D. Załączniki do protokołu:

- Załącznik nr 1 – Tabela 1: Działania realizowane na rzecz poprawy jakości powietrza
- Załącznik nr 2 – Wyciąg ze sprawozdania obejmujący wykaz podejmowanych działań
- Załącznik nr 3 – Szczegółowy wykaz - tabela nr 2
- Załącznik nr 4 – Zestawienie - tabela nr 3

Podpisy członków zespołu kontrolnego

Dorota Pędziwiatr _____

Dariusz Cymerman _____

Adam Kaczorowski _____

Iwona Marczak _____

Na podstawie §23 ust. 1 Regulaminu Rady Miejskiej w Pabianicach Rady Miejskiej w Pabianicach, będącego załącznikiem do uchwały nr LXII/761/18 Rady Miejskiej w Pabianicach z dn. 16 listopada 2018 r., zespół kontrolny przekazuje protokół z kontroli kierownikom jednostek kontrolowanych w dniu .....

Zgodnie z §23 ust. 3 Regulaminu Rady Miejskiej w Pabianicach kierownik jednostki kontrolowanej ma prawo nie podpisać protokołu oraz zgłaszania uwag co do jego treści oraz przebiegu kontroli.

Podpis kierownika jednostki kontrolowanej:

Data: _____

Podpis: _____

Data: _____

Podpis: _____

Podpisany lub niepodpisany protokół (wraz z pisemną informacją o przyczynie niepodpisania) i ewentualne uwagi do jego treści oraz przebiegu kontroli proszę odesłać w formie pisemnej do Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Pabianicach w terminie do 14 dni kalendarzowych od dnia otrzymania protokołu.

Zgodnie z §23 ust. 4 Regulaminu Rady Miejskiej w Pabianicach protokół zespołu kontrolnego po przyjęciu przez Komisję Rewizyjną Rady Miejskiej w Pabianicach przekazywany jest:

- 1) Przewodniczącemu Rady Miejskiej;
- 2) Prezydentowi Miasta Pabianic;
- 3) Kierownikowi jednostki kontrolowanej.